

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

w sprawie **S. S.**

skazanego z art. 55 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 18 maja 2023 r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania sądowego zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt II AKa 301/19, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 16 kwietnia 2019 roku, sygn. akt III K 100/18

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić wniosek;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 3 listopada 2022 roku obrońca skazanego S. S. wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt II AKa 301/19 zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 16 kwietnia 2019 roku, sygn. akt III K 100/18. Przesłanką uzasadniającą wznowienie postępowania – zdaniem obrońcy – były nowe fakty i dowody wynikające z zeznań M. F. Obrońca wskazał, iż zeznania te nie były znane sądom rozpoznającym sprawę, a posiadają

doniosłe znaczenie dla ustalenia zamiaru S. S. w zakresie przypisanego mu przestępstwa z 55 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W argumentacji wniosku wskazano, że świadek M. F. w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Okręgowy w Krakowie ubiega się o dobrodziejstwo zastosowania wobec niego art. 60 k.k. deklarując, iż ujawni wszystkie znane mu okoliczności związane z czynami stanowiącymi przedmiot postępowania toczącego się postępowania, w tym te dotyczące S. S. Na tym tle obrońca zwrócił uwagę, iż świadek M. F. w swoich zeznaniach podał, iż S.S. skontaktował się z nim w 2016 roku i chciał uzyskać dostęp do legalnej w takim okresie odmiany mefedronu – substancji 3 MMC. Podczas transportu narkotyków, który został zatrzymany w 2017 roku (w wyniku czego postawiono skazanemu zarzut objęty wnioskiem o wznowienie) S. S. i był przekonany, że otrzymał legalną substancję 3 MMC, a nie MDMA. Przypisana skazanemu zakazana substancja została zaś przekazana przez Polaków w Holandii bez wiedzy S. S., wprowadzając go w błąd. Zdaniem obrońcy, relacja przedstawiona przez M. F., nieznana sądom orzekającym w niniejszej sprawie, świadczy o braku zamiaru przestępczego działania u S. S.. Tym samym obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 października 2019 roku, sygn. akt II AKa 301/19 oraz uchylenie zmienionego nim wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 16 kwietnia 2019 roku, sygn. akt III K 100/18 i uniewinnienie S. S. od dokonania przypisanego mu przestępstwa z pkt III części wstępnej wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy. Do wniosku obrońca załączył zeznania M. F. złożone w postępowaniu przygotowawczym oraz sądowym – prowadzonym przez Sąd Okręgowy w Krakowie, sygn. akt III K 235/21.

W odpowiedzi na powyższy wniosek prokurator wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego nie zasługiwał na uwzględnienie, dlatego też Sąd Najwyższy zdecydował o jego oddaleniu.

Na wstępie podkreślić należy, że prawomocnemu wyrokowi skazującemu, mocą którego obalono domniemanie niewinności oskarżonego w zakresie czynu będącego przedmiotem danego postępowania sądowego, przysługują co do zasady walory trwałości, niezmienności i ostateczności. Tylko wyjątkowe okoliczności, ściśle wskazane w przepisach procedury karnej, mogą uzasadniać

potrzebę wzruszenia prawomocnego orzeczenia. Takimi właśnie okolicznościami są m. in. przesłanki uzasadniające wznowienie postępowania, wskazane w treści art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. oraz art. 542 § 3 k.p.k., zaś jedną z takich podstaw jest ujawnienie się, po wydaniu orzeczenia, nowych faktów lub dowodów wskazujących na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub sprawca nie podlegał karze (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.). Właśnie na przesłankę dotyczącą nowych faktów i dowodów powołał się obrońca S. S.

Warto przypomnieć, że przez „nowe dowody” rozumieć należy tylko takie dowody, z którymi sąd nie zapoznał się w toku prawomocnie zakończzonego postępowania; inaczej mówiąc, nie znał ich przy orzekaniu. Natomiast „nowe fakty” to nie tylko okoliczności zawarte w nowych dowodach, lecz także te wynikające z dowodów już przeprowadzonych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2020 r., III KZ 65/20). Jednocześnie trzeba zauważyć, że nowe fakty lub dowody (*propter nova*) jako podstawa wznowienia postępowania, to nie jakiegokolwiek nowe fakty i dowody, lecz jedynie te, które wskazują na zaistnienie okoliczności wymienionych w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a, b i c k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2020 r., II KZ 33/20).

Oczywistym jest także, że to na skazanym, w razie powołania się przez niego na podstawę *de novis*, spoczywa ciężar uprawdopodobnienia zasadności wniosku

o wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym zostało obalone domniemanie jego niewinności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2017 r., sygn. akt II KO 35/15). Ważkie znaczenie ma i to, że samo zgłoszenie nowych faktów czy dowodów nie oznacza, że sąd, pod adresem którego skierowano wniosek o wznowienie postępowania, niejako automatycznie,

z urzędu, go uwzględni. **Powołane przez autora wniosku nowe fakty i dowody podlegają bowiem weryfikacji i ocenie sądu, dokonywanej nie w oderwaniu, ale przy ścisłym uwzględnieniu całokształtu zgromadzonego w sprawie przez sąd I i II instancji materiału dowodowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2017 r., sygn. akt II KO 3/17). Aby nowe fakty i**

dowody sygnalizowane przez wnioskodawcę implikowały wydanie rozstrzygnięcia o treści przez niego postulowanej, muszą wskazywać na to, że prawomocne orzeczenie jest błędne, przy czym stopień pewności co do tej sądowej pomyłki określa się jako „graniczący z pewnością” lub wskazujący na „duże lub wysokie prawdopodobieństwo” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2020 r., IV KO 22/19).

Powyższych wymogów nie spełnia przedstawiony w niniejszej sprawie wniosek obrońcy skazanego S. S. Powoływane w nim zeznania świadka M. F. nie dają uzasadnionych podstaw by twierdzić, że zapadłe wobec S. S. orzeczenia – tj. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, z dnia 30 października 2019 r. oraz wyrok Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 16 kwietnia 2019 r. były orzeczeniami błędnymi. Należy wskazać, iż przedstawionego przez obrońcę dowodu z pewnością nie można postrzegać i rozpatrywać wyłącznie jednostkowo, tj. w oderwaniu od całokształtu materiału dowodowego, który stanowił podstawę przypisania S. S. odpowiedzialności karnej. Wręcz przeciwnie, ten dowód należy przeciwstawić ogółowi pozostałych zgromadzonych w sprawie dowodów i dopiero wówczas dokonać oceny czy jego waga i znaczenie, w konfrontacji z nimi, uzasadnia potrzebę uchylenia prawomocnego wyroku i wznowienia postępowania w sprawie. W tym zaś kontekście nie można stracić z pola widzenia, że w toku postępowania jurysdykcyjnego skazany S. S. przyznał się do popełnienia kwestionowanego przez obrońcę czynu (k. 2429) i opisał okoliczności z nim związane. W wyjaśnieniach przezeń złożonych skazany w żaden sposób nie kwestionował swojej świadomości co do rodzaju przestępczej substancji. Takie działanie pozostaje w opozycji względem zasad logiki i doświadczenia życiowego. Gdyby bowiem skazany rzeczywiście zamiarem objął jedynie przewiezienie z Holandii legalnej substancji, wówczas naturalnym byłoby, iż na pierwszy plan obrony wysunąłby tę właśnie okoliczność w toku prowadzonego postępowania. Fakt ten odgrywał znaczącą rolę nie tylko dla odpowiedzialności jego samego, ale także ujętych z tą zakazaną substancją kierowców – K. K. i J. Ś. W jego wyjaśnieniach złożonych na przestrzeni całego procesu na próżno szukać choćby próby nadmienienia o tej nader istotnej okoliczności. Na okoliczność taką nie wskazywali także J. Ś. i K. K., a co więcej, ten ostatni w toku postępowania jurysdykcyjnego wskazał, iż „w trakcie rozmowy nie

wynikało, że będą to narkotyki, mogłem tylko przypuszczać, że będzie to coś nielegalnego. (...) rozmawialiśmy bardzo ogólnikowo więc sam nie dopytywałem o konkrety” (k. 2417). W istocie zatem gdyby rzeczywiście skazany S. S. miał zamiar sprowadzenia legalnej substancji, to nie było żadnych podstaw by fakt ten przed współnikami zatajać. Na tym tle nie sposób także pominąć *modus operandi* popełnienia analizowanego czynu. Zakazana substancja podczas przewozu ukryta została bowiem w starych, zużytych oponach przewiezionych z Polski. W ocenie Sądu Najwyższego, nie znajduje uzasadnienia tak skrzętne ukrywanie substancji w sytuacji, w której zamiar sprawcy obejmuje przewóz legalnych środków.

Wszystkie powyższe okoliczności pozwalają na dokonanie odpowiedniej oceny materiałów załączonych przez obrońcę. Z lektury zeznań M. F. wynika, że świadek ten nie dysponował pełną wiedzą w zakresie przedmiotowego transportu. Jak bowiem sam wskazał, z jego wstępnych ustaleń z S. S. wynikało, iż w pierwszym transporcie miało dojść do „przerzucenia” 20 kilogramów substancji. Dopiero później dowiedział się, że S. S. „ugadał się jeszcze z kimś na lewo i w transporcie było więcej o kolejne 20 kilogramów” (k. 21 akt SN). Tym samym lektura zeznań M. F. wprost wskazuje, że S. S. nie przekazywał pełni informacji o rzeczonyj transakcji. Stąd też zeznania te nie stanowią właściwej przeciwwagi względem znanego sądom orzekającym materiału dowodowego, aby choćby hipotetycznie można było założyć, że doprowadzą do wydania orzeczenia o odmiennym kierunku.

W świetle powyższych okoliczności wniosek obrońcy skazanego S. S. o wznowienie postępowania w niniejszej sprawie nie zasługiwał na uwzględnienie. Należy przypomnieć, że wzruszenie domniemania prawdziwości ustaleń faktycznych przyjętych w prawomocnym wyroku, a co za tym idzie i prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania, może nastąpić wyłącznie wówczas, gdy wnioskodawca wykaże duży stopień prawdopodobieństwa błędności poprzedniego orzeczenia, a więc między innymi wskaże nowe fakty lub dowody, które mogą w sposób zasadniczy i wiarygodny podważyć prawdziwość przyjętych w wyroku ustaleń faktycznych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2020 r., IV KO 176/19). W niniejszej sprawie wywiedziony przez obrońcę skazanego wniosek – jak wskazano wyżej – wymogów tych nie spełnił.

Uwzględniając powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia, obciążając skazanego – na podst. art. 639 k.p.k. – kosztami postępowania o wznowienie postępowania.